

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Capvt XXI. De detrimentis, quæ in animam ex eo deriuantur, quód
voluntatis suæ gaudium in naturalibus bonis collocet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

vel in alijs propter eam promouetur. Imò potius metuen dum est illi, & caute agen dum, ne forte dona gratiæq; ista naturales in causa sint vt Deus propter eas, ob vanâ nimirum ipsius præsumptionem, vel certe ob nimium erga eas affectum, dum nimis illas ponderat, offendatur. Quamobrem cautus esse debet, cum magnaq; sollicitudine ducere vitâ ille, qui talibus dotibus insignitus est, ne forte vana ostentatione suâ alicui præbeat ansam, vt vel ad momentum cor eius à Deo recedat. Hæ quippe dotes & naturalia dona, tanroperè sunt prouocatiua & occasione lapsus tam eas possidenti, quàm eas intuenti proxima; vt vix reperitur, qui aliquod laqueolum, cordisq; sui in illis alligationem euadat. Vnde vidimus plures spirituales personas, aliquibus ex istis donis conspicuas, precibus à Deo impetrasse, vt eas deformatet, ne tam sibi quam alijs vanâ alicuius affectionis vel gaudij causa essent, & occasio. Debet itaq; spiritualis homo voluntatē suam in hoc gaudio vano obscurare & repurgare, considerando pulchritudinem, ceterasque dotes naturales terram esse & de terra (illuc redituras) prodijisse, videntem autem ac leporem, fumum aëremque terræ istius esse; & ne in vanitatē præsepsruat, dotes istas hoc & non alio modo indicare & æstimare debet, cor ad Deum in rebus istis dirigendo, gaudento etiam quod Deus in seipso vniuersas istas pulchritudines & gratias eminētissimè in gradu infinito super omnes creaturas comprehendat. Et quod sicut ait Dauid: *Ipsi peribunt, tu autem permanes, & omnes sicut veltamentum veterascens.* Ac propterea nisi in rebus omnibus gaudium suum in Deum direxerit, falleretur semper decipieturque. De huiusmodi quippe hominē dictum illud Salomonis, cum gaudio creatarum *terram loquentis accipi debet: Gaudia dixi,*

quid frustra deciperis? quod fit, quando cor à creaturis trahi & allici permittitur.

CAPVT XXI.

De detrimentis, quæ in animam ex eo deriuantur, quod voluntatis suæ gaudium in naturalibus bonis collocet.

Tamec si plura ex damnis commodisq; istis, quæ in his gaudiorum diuisionibus ac generibus recensero, omnib; gaudijs communia sint, nihilominus quoniâ directè gaudium eiusq; repudiatione consequitur (quamuis gaudium ad quodcunq; istarum diuisionu genus pertineat) propterea in quacunq; diuisione damna aliqua, & utilitates recensero, quæ etiam in alia reperiuntur, eò quod gaudio sint annexa, quod est omnib; commune. Præcipua tamē intentio mea est, particularia damna & utilitates, quæ ex qualibet re propter illarū gaudium vel non gaudium in animā resultant, referre; quæ damna & comoda ideo particularia appello, quia taliter primariè & immediatè ex tali genere gaudij nascuntur, vt ex alio nō nisi secundariè & mediatè oriuntur. Exempli causa, tepiditatis spiritualis damnum ex quocunq; gaudij genere directè nascitur, vnde damnum hoc est omnibus sex gaudiorum generibus commune: sed tamen primum sensualitatis damnum est particulare damnum, quod directè gaudium istorum naturalium bonorum, de quibus agimus, consequitur.

Damna itaque spiritualia & corporalia, quæ directè & effectiue in animam resultant, quando gaudium ad bona naturalia flectit, ad sex principalia reuocantur.

Primum damnum est vana gloria præsumptio, superbia, proximorū despectus. Non

Sex dñna spiritualia & corporalia, quæ ex gaudio in bonis naturalib; collocato sequuntur.

B.
Iohannis
Cruce

Opera
Mystica
NVI
124

*Primum
dammum
vana glo-
ria, super-
bia &c.*

Non enim potest quisquam æstimationis oculos in re aliqua nimiam defigere, quin illos à cæteris auertat, vnde sequitur contemptus realis, & quasi negatiuus reliquarum rerum. Si quidem naturaliter, magni faciendo rem aliquam, si retrahit cor à cæteris rebus, ad illam, quam magnificat. Et ab isto reali contemptu facillimum est in intentionalem & voluntarium aliquarum rerum existis alijs, in particulari vel in genere, labi non solum interius in corde, sed etiam exterius, contemptum, verbis demonstrando, dicendoque, talis, vel talis persona non est sicut talis vel talis.

*Secundum
dammum
delectatio
sensualis.
Tertium
Adulatio.*

Isa. 3. 12.

Secundum damnum est quia prouocat sensum ad complacentiam delectationemque sensualem. Tertium est, quod in adulationem ac vanas laudes præcipitat, qua in re deceptio vanitasque reperitur, sicut Isaias ait. *Popule meus, qui te beatum dicunt, ipsi te decipiunt.* Huius rei ratio est, quia licet interdum laudibus celebrando pulchritudine, lepores, vere dicant, &c. nihilominus mirum esset, si sibi damnum aliquod non lateret, vel alium in vanam complacentiam gaudiumque inducendo, vel affectus ac intentiones suas imperfectas ibi fouendo & nutriendo.

*Quintum
dammum
mentis he-
betudo.*

Quartum damnum commune & genericum est: quia ratio & sensus spiritus vehementer obtunditur & hebetatur, quemadmodum etiam in gaudio de temporalibus rebus accidit, & quadam ratione multo magis: cum enim naturalia bona multo magis sint homini temporalibus coniuncta, multo velocius & efficacius huiusmodi rerum gaudium imprimitur & adheret sensui, & vehementius illum stupidum reddit. Atque ita ratio iudiciumque minime sui iuris remanent, sed affectu illo gaudij, apprimè sibi vnito, obnubilantur, vnde nascitur.

Quintum damnum, quod est distractio, euagatioque mentis in creaturis. Ex quo tepiditas & languor spiritus sequitur, quod est Sextum damnum etiam vniuersale, quod eo usque peruenit solet, vt ingens tardium, & trilitiam in rebus diuinis homini generet, donec tandem illas abhorreat.

In isto naturalium rerum gaudio infalibiliter iactura fit spiritus puri, ad minus in principio. Si enim aliquis spiritus percipitur, dubio procul admodum sensibilis & crassus erit, parumque spiritalis & parum internus ac recollectus, in sensu gustu delectationeque potius, quam in spiritus vigore consistens. Cum enim spiritus adeo vilis sit & infirmus, vt in se huiusmodi habitum gaudij minime extinguat (ad hoc enim vt spiritus non sit purus, satis est habitum hunc imperfectum habere, licet quando se occasio offerat, actibus gaudij non assentiatur) quodammodo plus in sensus debilitate, quam in spiritus vigore viuit, quam rem ex perfectione & fortitudine quam in occasionibus habuerit cognoscat: licet minime inficiat, multas virtutes cum imperfectionibus multis reperiri posse: quamuis cum gaudijs istis non extinctis, nec abnegatis, nec puris nec dulcis interior spiritus haberi possit: in hoc enim statu quodammodo regnat caro, quæ militat aduersus spiritum, & licet spiritus damnum hoc haudquaquam sentiat, occulta tamen quædam distractio illi imprimitur.

Sed reuertamur ad loquendum de secundo illo damno, quod in se innumera damna continet: nec calamus, nec verba assequi exprimereque valent, vique quæ illa perueniant, quamque sit ingens infelicitas, quæ ex gaudio in pulchritudine gratiositateque naturali collocato pullulet. Singulis enim fermè diebus, tot hanc

ob causam hominum mortes conspiciuntur, tot honorum iacturae, tot violentiae, tot decocta patrimonium, tot amulaciones & contentiones, tot adulteria & stupra patrata; tot denique sancti miserabiliter lapsi, ut conferantur tertiae stellarum caelestium partem, serpentis illius cauda, in terram deieciarum. Et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum cali, & misit eas in terram: conspicitur, inquam aurum obrium obscuratum mutatoque colore optimo, in lutum versum, filios inclytos nobilesque Sionis, qui vestiebantur auro primo, videmus reputatos in vasa testea fracta: *Quomodo obscuratum est aurum; mutatum est color optimus; dispersi sunt lapides Sanctuarij in capite omnium platearum? filij Sion inclyti, & amici auro primo quomodo reputati sunt in vasa testea, opus manuum siguli?* Et quotusque tandem damni huius venenum non serpit? Et quis siue parum siue multum non haurit ex calice isto deaurato mulieris Babylonicæ Apocalypseos: *Vidi mulierem sedentem super bestiam coccineam, plenam nominibus blasphemiam, habentem capita septem & cornua decem.* In eo enim, quod sedere super illam grandem bestiam septem capita & decem coronas habentem describitur, intelligi debet vix reperiri sublimem hominem vel abiectum, sanctum vel peccatorem, cui illa vinum suum non propinet, aliqua ex parte cor ipsius sibi subiugando: siquidem sicut de illa ibidem dicitur. *Inebriati sunt vniuersi reges terre a vino prostitutionis suae.* In omnes hominum status suam exercet tyrannidem, vsque ad inclytum & supremum sanctuarij sacerdotijque diuini statum, abominabile vas suum (ut ait Daniel) in loco sancto collocando: *Et erit in templo abominatio desolationis.* vix aliquæ fortè inuictumque cui parum vel multum nō præbeat ad bibendum ex vino calicis istius, vano videli-

cer gaudio isto & delectatione, prætereundo. Et propterea dicit, vniuersos reges terre inebriatos hoc vino fuisse, siquidē adeo pauci, etiamsi fuerint sanctissimi reperientur, quos non aliquo modo hic gaudij delectationisque potus ex pulchritudine ac gratijs naturalibus captæ, infascinauerit & inebriauerit. Vnde pendenda est illa dicendi formula. *Inebriati sunt.* Confestim enim ac istius gaudij delectationisque vinum ab aliquo degustatur, cor illius agglutinatur, infascinatur, mens ratioque obfuscatur, quemadmodum vino ebrijs euenire solet. Taliterque hoc euenire solet, vniuersi teriaca aliqua aduersus hoc venenum quamprimum adhibeatur, quæ illud quætocius expellat, summum adeat animæ vita discrimen, si enim spiritus debilitas incrementum capiat, in tanta illum hoc gaudij delectationis venenum præcipitabit mala; ut Samsonis instar effossis oculis, & crinibus suæ primæ fortitudinis præcis, seipsum conspexitur sit hostium suorum captiuum, infamem versare molam; & postmodum secundam fortassis morte interire, quæ vniuersa mala, spiritualiter illi hic gaudij potus adducet, quemadmodum Samsoni corporaliter factum est, sitque hodie plurimis; insultabuntque illi postmodum summo cum ipsius rubore inimici dicentes: *Tunc ille es qui triplicatos frangebans funes, tu qui Leones discerpebas, milleque Philisthæos trucidabas, & portarum postibus euulsis, cunctos tuos inimicos euadebas: sed iam huic rei imponamus finem opportunam traditam doctrinam, ad virus hoc profigandum: sitque hæc.*

Ut statim ac cor se hoc vano bonorum naturalium gaudio permoueri senserit, in memoriam sibi reuocet, quam vanum, periculosum, perniciosumque sit, de alia quapiam re lætari præterquam de diuino obsequio: considerando etiam quam perniciosum

Iud. 16. 22

Iud. 16. 19

NOTA:
Remediū
ad danda
ex hoc naturali
bono gaudio
emergentis
eundem

V tiosum

B.

Iohannis
CruceOpera
Mystica

NVI

124

riofum fuerit Angelis suā pulchritudine & naturalibus bonis oblectari, cum propter ea adeo deformes, in abyssos corruerint. Quanta etiam quotidie mala incurrunt homines ob eandem vanitatem: quare tempestiuē adhibeant remedium, quod Poëta hominibus, qui huiusmodi bonis deliniri incipiunt præscribit, dicens:

Principijs obsta, sero medicina paratur,

Cum mala per longas conualuerit moras.

*Prou. 23. Non intuearis (ait Sapiens) vinum quando
33. flavescit, cum splenderit in vitro color eius, ingreditur blande, sed in nouissimo mordebit. vt. coluber, & sicut regulus venena diffundet.*

CAPVT XXII.

*De utilitatibus, quas elicit Anima ex eo, quod
gaudium in naturalibus bonis non consti-
tat.*

Multa sunt commoda, quæ cōsequitur anima ex cordis sui ab huiusmodi gaudijs & delectationibus abstractione. Nam præterquam quod hac ratione disposita diuino amori, virtutibusq; cæteris efficitur directè parat locū humilitati, quantum ad se pertinet, & vniuersali charitati, quantum ad proximos: Dum enim nemini, ob naturalia bona, quæ fallacia sunt, singulariter afficitur, remanet illi anima expedita & limpida ad oēs rationaliter & spiritualiter diligendos, qualiter eos Deus amari vult. Quia in re animaduertere licet, neminem promereri amorem, nisi ob virtutem, quæ in eo reperitur; Quando autem hoc pacto adamat, fit hoc secundū voluntatē diuinā, & cum magna libertate, quod si hoc cum adhæsiōne fiat maiori, magis etiam adheretur Deo: quo enim tunc maiora capit incrementa hic proximi amor, eò quoque magis

augetur & diuinus: quanto autem magis diuinus, tanto etiam magis proximi amor crescit, eò quod vna eademque sit virtusq; causa & origo.

Aliud quoque inde exitium resultat commodum, nimirum quia perfectè adimplet, quod Saluator noster ait. *Qui vult venire post me, abneget semetipsum.* Quod nulla ratione efficere potest anima, si gaudium suum in proprijs naturæ donis reponeret: qui enim semetipsum aliqua ratione æstimat, nec seipsum abnegat, nec sequitur Christum.

Alia etiam egregia utilitas in huiusmodi gaudiorum abnegatione reperitur, quia videlicet magis animæ inducit tranquillitatem, digressionesque & euagationes profligat: ac sensuum, præsertim verò oculorum abstractionē inducit, statim enim ac anima rebus istis frui non vult, nec illas intueri cupit, nec alios sensus occupare, ne forte ab ijs alliciat; sed neq; in ijs tēpus & cogitationes infumere curat, similis facta prudenti serpenti, qui obturat aures suas ne audiat voces incantantium, & aliquam carminum efficaciam sentiat: *Secundum similitudinem serpentis: sicut aspidis surda & obturanti aures suas.* Rectè enim custoditis animæ portis, quæ sunt sensus, non mediocriter tranquillitas puritasque illius custoditur, & augetur. Nec minus molumentum referunt inde illi, qui iam in huius generis gaudij mortificatione profecerunt, nempe quod iam obiecta notitiæq; obscæne, non eā in illis efficiunt impressionem, neq; impuritatem quam in ijs, quibus adhuc aliquid ex rebus istis placet, producent. Et propterea ex huiusmodi gaudij delectationis mortificatione & abnegatione, in spiritualis hominis animam & corpus, hoc est, spiritum & sensum, puritas resultat, & Angelicam quandam cum Deo conformitatem. animam.

Qui gaudium naturalium bonorum abnegat, præter dispositionem ad diuinum amorem ceterasque virtutes, quæ directè parat in se locum humilitati, & charitati.